

07 mai 2018

GN nr. 39

Comisiei drepturile omului și relații interetnice

AMENDAMENTE

**la proiectul de Hotărâre nr.366 din 01.12.2017 cu privire la aprobarea
Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului pentru anii
2018-2022
(textul revizuit al proiectului)**

Analizînd prevederile proiectului menționat, în temeiul articolelor 59 și 65 al Regulamentului Parlamentului se înaintează următoarele amendamente vis-a-vis de conținutul acestuia.

I. La Obiectivul II se propune de a include acțiunile: 5. Consolidarea capacităților personalului din instituțiile psiho-neurologice și locurile de detenție în domeniul standardelor relevante ale drepturilor omului. 5.1. Instruirea personalului din instituțiile psiho-neurologice și din cadrul instituțiilor ce asigură detenția persoanelor în baza standardelor stabilite în Protocolul de la Istanbul.

II. La domeniul de intervenție Dreptul la Educație se propune includerea indicatorului de rezultat “Creșterea numărului elevilor/studentilor cu cunoștințe și competențe îmbunătățite necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, a stilurilor de viață durabile, a drepturilor omului, a egalității de gen, a culturii păcii și nonviolenței, a cetățeniei globale, precum și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă”.

III. La Obiectivul VI ”Reducerea numărului infecțiilor cauzate de bolile transmisibile”, Ținta strategică B, se propune includerea indicatorului de rezultat: „Rata redusă a poverii tuberculozei, combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile”.

IV. la același domeniu de intervenție de introdus următoarele acțiuni/subacțiuni: Act. Elaborarea programelor specializate pentru soluționarea problemei asigurării cu locuințe sociale a tinerilor, persoanelor cu dizabilități, familiilor de etnie romă și familiilor numeroase Subacț. Evaluarea necesităților de suport pentru oferirea de locuințe sociale pentru tineri, persoanele cu dizabilități, familiile de etnie romă și familiile numeroase.

Grigore NOVAC,
Deputat în Parlament

A large, stylized handwritten signature in black ink, appearing to read 'Grigore Novac', positioned below the printed name and title.

07 mai 2018

U.P. nr. 33

Comisiei drepturile omului și relații interetnice

AMENDAMENTE

**la proiectul de Hotărîre nr.366 din 01.12.2017 cu privire la aprobarea
Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului pentru anii
2018-2022**

(textul revizuit al proiectului)

Analizînd prevederile proiectului menționat, în temeiul articolelor 59 și 65 al Regulamentului Parlamentului se înaintează următoarele amendamente vis-a-vis de conținutul acestuia.

I. La Domeniul de intervenție „Sistemul național de justiție” de inclus indicatorul de rezultat „Frecvența invocării standardelor internaționale în actele de dispoziție ale judecătorilor și procurorilor”.

II. La Obiectivul II se propune de inclus acțiunea: Desfășurarea examinării medicale tuturor persoanelor în detenție provizorie de către medicul independent.

III. La Obiectivul IV: „Scăderea incidenței bolilor netransmisibile, în special în rîndul grupurilor vulnerabile violărilor de drepturi ale omului” se propune de a fi inclusă acțiunea: Încorporarea necesităților persoanelor din grupurile vulnerabile drepturilor omului în politica statului privind prevenirea și controlul bolilor netransmisibile. 1.1. Evaluarea necesităților persoanelor din grupurile vulnerabile drepturilor omului în ceea ce privește beneficierea de măsurile de prevenire și control al bolilor netransmisibile. 1.2 Formularea opțiunilor de politici țintite pe necesitățile grupurilor vulnerabile și încorporarea acestora în documentele de politici naționale în domeniul prevenirii și controlului bolilor netransmisibile.

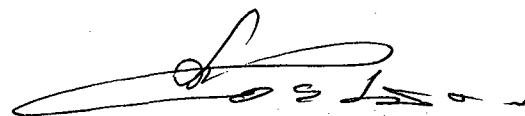
IV. La Domeniul de intervenție: „Dreptul la muncă și protecție socială” se propune includerea indicatorilor de rezultat: a. Creșterea ratei de acoperire a plăților din domeniul protecției sociale pentru asigurarea unui nivel de trai decent; b. Sporirea nivelului de asigurare a tinerilor, persoanelor cu dizabilități, familiilor de etnie romă și familiilor numeroase cu locuințe sociale dotate.

V. La Domeniul de intervenție: „Dreptul la muncă și protecție socială” se propune introducerea acțiunii și subacțiunii: ”Instituirea unui sistem de garanții pentru lucrătorii din sistemul medical și educație. Subacțiune: Evaluarea

necesităților profesioniștilor din mediul medical și învățământ, cu elaborarea propunerilor pentru politici”.

VI. La Domeniul de intervenție: „Dreptul la muncă și protecție socială” de introdus următoarelor acțiuni/subacțiuni: Acțiune: Elaborarea programelor specializate pentru soluționarea problemei angajării migranților, tinerilor, femeilor rome, persoanelor cu dizabilități, persoanelor în etate și celor din mediul rural. Subacțiune: Evaluarea necesităților pieței muncii și a relației acesteia cu oferta existentă în domeniul angajării. Elaborarea programelor pentru formarea profesională, orientate targetat pe migranți femei rome, persoane cu dizabilități.

VII. La Domeniul de intervenție: „Dreptul la muncă și protecție socială” se propune includerea următoarei acțiuni/subacțiuni: Acțiune: Revizuirea criteriilor de eligibilitate, inclusiv lista bunurilor și majorarea cuantumului prevăzut pentru ajutorul social, pentru a asigura ca toate persoanele care au nevoie să beneficieze de program, iar cuantumul acestuia asigură un nivel de trai decent. Subacțiune: Elaborarea și adoptarea proiectelor de acte normative corespunzătoare.

Maria POSTOICO,
Deputat în Parlament

08 mai 2018

Y.B nr. 24

Comisiei drepturile omului și relații interetnice

AMENDAMENTE

**la proiectul de Hotărîre nr.366 din 01.12.2017 cu privire la aprobarea
Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului pentru anii
2018-2022
(textul revizuit al proiectului)**

Analizînd prevederile proiectului menționat, în temeiul articolelor 59 și 65 al Regulamentului Parlamentului se înaintează următoarele amendamente vis-a-vis de conținutul acestuia.

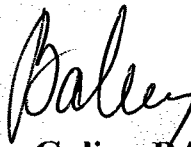
I. La domeniul de intervenție: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și psihică, Obiectivul V: „Asigurarea respectării drepturilor persoanelor în domeniul sănătății mintale”, de inclus acțiunea: Consolidarea rețelei de sprijin de la egal – la egal pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale. Subacțiunea: Crearea cadrul instituțional pentru includerea suportului de la egal la egal în sistemul de suport la luarea deciziilor.

II. La Domeniul de intervenție: „Drepturile persoanelor vîrstnice” se propune includerea indicatorilor de rezultat: a. Sporirea participării sociale și în procesul de luare a deciziilor a persoanelor vîrstnice; b. Sporirea indicelui calității vieții pentru persoanele vîrstnice.

III. La Obiectivul II: „Populația de etnie romă beneficiază pe deplin de drepturile lor fără discriminare”, se propune de a fi incluși indicatorii de rezultat: ”Sporirea ratei de angajare a mediatorilor comunitari în localitățile eligibile” și

”Sporirea cu 20% a ratei adresabilității la medic a persoanelor de etnie romă, femei și bărbați”.

IV. În vederea lărgirii posibilităților de atingere a indicatorilor de rezultat se propune ca în partea generală a hotărârii Parlamentului să fie inclus un capitol separat referitor la instrumentele de monitorizare și evaluare, care să specifice direct că autoritățile implementatoare au competența să desfășoare și alte activități de cât cele incluse în PNADO, pentru a atinge indicatorii de rezultat setați în document.

Galina BALMOȘ,
Deputat în Parlament

08 mai 2018

F. G. nr. 12

Comisiei drepturile omului și relații interetnice

AMENDAMENTE

la proiectul de Hotărîre nr.366 din 01.12.2017 cu privire la aprobarea
Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului pentru anii
2018-2022
(textul revizuit al proiectului)

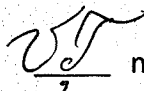
Analizînd prevederile proiectului menționat, în temeiul articolelor 59 și 65 al Regulamentului Parlamentului se înaintează următoarele amendamente vis-a-vis de conținutul acestuia.

La Domeniul "Drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale" se propune de a introduce următorii indicatori de rezultat: a."Sporirea ratei de consultare a proiectelor de acte normative, la nivel central și local, cu persoanele aparținînd minorităților naționale, etnice, lingvistice" b."Sporirea gradului de acomodare la specificul cultural al minorităților naționale și etnice a sistemului național de documentare".

Fiodor GAGAUZ,
Deputat în Parlament

08 mai 2018

 nr. 338

Comisiei drepturile omului și relații interetnice

AMENDAMENTE

**la proiectul de Hotărîre nr.366 din 01.12.2017 cu privire la aprobarea
Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului pentru anii
2018-2022
(textul revizuit al proiectului)**

Analizînd prevederile proiectului menționat, în temeiul articolelor 59 și 65 al Regulamentului Parlamentului se înaintează următoarele amendamente vis-a-vis de conținutul acestuia.

I. La Domeniul de intervenție „Sistemul național de justiție”, Obiectivul II: „Asigurarea respectării drepturilor omului pentru persoanele aflate în custodia statului”, ținta strategică A, acțiunea 1, subacțiunea 1.1 după cuvintele ”privind perioada” de completat cu cuvintele ”și modul de aplicare a”, iar termenul de implementare de modificat: cifra ”2019” se înlocuiește cu cifra ”2018”.

II. La Obiectivul II: „Asigurarea respectării drepturilor omului pentru persoanele aflate în custodia statului”, se propune includerea acțiunii referitoare la transferarea instituțiilor medicale din subordinea DIP în cea a Ministerului Sănătății.

III. La același Obiectiv II se propune de a include acțiunea: Elaborarea și implementarea metodologiei pentru evaluarea eficienței și a impactului instruirii asupra reducerii cazurilor de tortură, violență și alte rele tratamente.

IV. La Domeniul 4 de intervenție, la Ținta strategică C: „Servicii accesibile ale Consiliului pentru egalitate”, se propune includerea indicatorului de rezultat „Deciziile Consiliului pentru egalitate sunt recunoscute drept acte executorii în procedura civilă”.

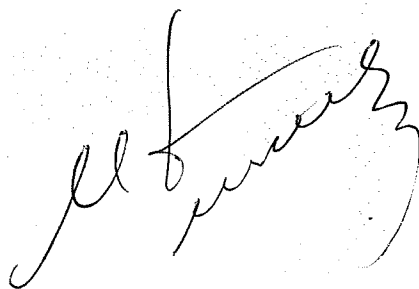
V. La domeniul de intervenție: Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate fizică și psihică, Obiectivul III: „Asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă” se propune de a include acțiunea: Încorporarea, la

nivel de constatare a problemelor, obiective și indicatori a dimensiunii privind accesul grupurilor vulnerabile la servicii sănătății sexuale și reproductive. Subacțiunea: Evaluarea dimensiunii în care drepturile grupurilor vulnerabile sunt încorporate în Programul național în sănătatea și drepturile sexuale și reproductive 2018-2022.

VI. La Domeniul: „Drepturile persoanelor cu dizabilități”, se propune de a introduce indicatorul de rezultat: „Sporirea numărului persoanelor cu dizabilități, care dețin certificate de dizabilitate”.

VII. În secțiunea a V-a Sursele de finanțare este indicat că drepturile economice, sociale și culturale sunt implementate în mod progresiv în limita resurselor disponibile. Referitor la aceasta este necesar de punctat că alin.(2) art. 2 din Pactul cu privire la drepturile economice, sociale și culturale indică în mod expres că statele se angajează să garanteze că drepturile economice, sociale și culturale vor fi exercitate fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau orice altă împrejurare. Astfel, pentru ca Republica Moldova să poată asigura implementarea acestei obligații asumate, în prezentul document de politici a fost identificat un indicator de rezultat foarte bun: Creșterea ratei politicilor publice/actelor normative elaborate/îmbunătățite prin prisma nediscriminării și egalității, dar care nu a fost stabilit la domeniul de intervenție corespunzător. În prezent, acest indicator este stabilit la domeniul de intervenție: Instituțiile naționale de protecție a drepturilor omului, Ținta strategică C: Servicii accesibile ale Consiliului pentru Egalitate. Obligația de a preveni discriminarea, în conformitate cu art. 10 lit.b) din Legea cu privire la asigurarea egalității, revine tuturor autorităților publice, nu doar instituțiilor de protecție a drepturilor omului. Astfel, se propune de a transfera indicatorul de rezultat: Creșterea ratei politicilor publice/actelor normative elaborate/îmbunătățite prin prisma nediscriminării și egalității la domeniul de intervenție Nediscriminare și egalitate.

VIII. La Secțiunea VI-a „Monitorizarea și evaluarea” din Partea narativă a PNADO se propune de exclus reprezentanții Parlamentului din componența Consiliului National pentru Drepturile Omului, deoarece trebuie respectat principiul constituțional al separării puterilor în stat și pentru a asigura controlul parlamentar echidistant și imparțial privind raportul Consiliului cu privire la gradul de implementare a PNADO.

Vladimir ȚURCAN,
Deputat în Parlament

16 mai 2018

VP-1 nr. 31

Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Amendament

la proiectul hotărârii cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022

nr. 366/01.12.2017.

Amendamentul 1

La subdiviziunea:

1. Domeniul de intervenție: Armonizarea cadrului normativ cu standardele internaționale.

Obiectivul I: Aderarea la instrumentele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Ținta strategică A: Cadru normativ național revizuit și armonizat cu prevederile/recomandările acceptate de Republica Moldova în cadrul Evaluării Periodice Universale.

Va fi exclus p. 9

Argumentare:

Ratificarea acestei Convenții nu este binevenită până la elaborarea unor studii de compatibilitate cu cadrul legal existent în Republica Moldova și necesitatea ajustării acesteia la cerințele Convenției. Este nevoie și de alte cercetări și rapoarte în acest domeniu al drepturilor omului.

Valeriu GHILEȚCHI